

Handelns betydelse för integrationen av utrikes födda

Möjligheterna för de utrikes födda att etablera sig på arbetsmarknaden är en av vår tids stora utmaningar. Detta forskningsprojekt utfört av forskare från Handels forskningsinstitut, Örebro universitet och Linköpings universitet kan ses som ett första försök att undersöka detaljhandelns roll för att bryta utanförskapet bland utrikes födda.

Detaljhandeln ses ofta som en viktig instegsbransch för de grupper av individer som har problem med att etablera sig på arbetsmarknaden, till exempel utrikes födda.

Vi vet dock väldigt lite om vilka företag och branscher som faktiskt anställer arbetslösa invandrare, trots en bestående hög arbetslöshet bland de utrikes födda.

Projektets resultat

Syftet med projektet "Handelns betydelse för integrationen av utrikes födda" har varit att studera om detaljhandeln utgör en väg in på arbetsmarknaden för de utrikes födda som har svårigheter med att få en stadigvarande etablering på arbetsmarknaden. Resultaten som presenteras i rapporten visar att:

1 Detaljhandeln har *inte* varit en viktig instegsbransch för invandrare från Afrika och Asien som är arbetssökande under perioden 2011–2015. Av alla arbetslösa som anställdes i detaljhandeln var endast åtta procent arbetslösa utrikes födda från Afrika och Asien. Detta kan jämföras med att 27 procent av alla arbetslösa som anställdes i hotell- och restaurangbranschen var första-generationens invandrare från Afrika och Asien.

2 Detaljhandlare som har chefer som är födda i Afrika eller Asien anställer mer än sex gånger fler arbetslösa utrikes födda från dessa regioner jämfört med företag som inte har chefer som är födda i Afrika eller Asien. Detaljhandelsföretag som är lokaliserade i större städer anställer också signifikant fler arbetslösa invandrare från Afrika och Asien jämfört med detaljhandlare som är lokaliserade utanför dessa städer.

3 De utrikes födda som anställs från arbetslöshet har större problem att behålla sin anställning jämfört med motsvarande grupp av inrikes födda, även efter att vi kontrollerat skillnader i utbildningsnivå, arbetslöshetshistorik, ålder, kön, etcetera. Till exempel har en individ som är arbetslös och född i Afrika i genomsnitt 20 fler arbetslöshetsdagar året efter att de anställts av ett detaljhandelsföretag jämfört med en inrikes född som befinner sig i samma position.

Svårigheterna för de utrikes födda att behålla en anställning jämfört med inrikes födda är också större inom detaljhandeln jämfört med andra branscher.

Möjliga förklaringar

En möjlig förklaring till varför detaljhandlare inte anställer fler utrikes födda från Afrika och Asien är bristen på sociala nätverk, det vill säga att invandare generellt sett har färre kontakter inom detaljhandeln jämfört med exempelvis hotell- och restaurangbranschen. En annan möjlighet är att språkbarriärerna är större inom detaljhandeln än hotell- och restaurangbranschen, vilket försvårar för utrikes födda att få ett arbete i ett detaljhandelsföretag. Skillnaden kan också förklaras av att de faktiska ingångslönerna (inklusive ersättningarna för obekväm arbetstid) är högre i detaljhandeln och att unga inrikes födda (ofta studerande) konkurrerar ut de arbetslösa utrikes födda om de vakanser som finns tillgängliga i branschen.

är det företagarna som tar anställningsbeslutet och mer kunskap behövs om vilka reformer som krävs för att detaljhandlare ska realisera sin integrationspotential och anställa fler arbetslösa utrikes födda.

Detta forskningsprojekt kan ses som ett första försök att undersöka detaljhandelns roll för att bryta utanförskapet bland utrikes födda. Vi menar

att möjligheterna för de utrikes födda att etablera sig på arbetsmarknaden är en av vår tids stora utmaningar.

Om arbetslösheten bland de utrikes födda fortsätter att vara hög finns det en uppenbar risk att många nyanlända aldrig kommer att finna en stadigvarande etablering på arbetsmarknaden. En sådan utveckling riskerar att få allvarliga samhällsekonomiska och sociala konsekvenser. Därför behövs mer forskning om hur villkoren kan förändras för entreprenörer och företag inom detaljhandeln för att handelns integrationspotential ska kunna realiseras fullt ut.

En av vår tids stora utmaningar

Resultaten från projektet indikerar att studier om invandrares etablering på arbetsmarknaden även bör ta hänsyn till egenskaperna hos de företag som anställer utrikes födda. I slutändan

Projektnamn: Handelns betydelse för integrationen av utrikes födda

Projektledare: Sven-Olov Daunfeldt, professor Handelns forskningsinstitut

Övriga projektdeltagare: Dan Johansson, Elina Fergin Wennberg, Hans Seerar Westerberg, Örebro Universitet och Handelns forskningsinstitut samt Karl Wennberg, Linköpings universitet

Beviljat anslag: 2 003 000 kronor

Projektid: 2015–2018

Handelsrådet | 103 29 Stockholm
Besöksadress: Kungsgatan 24
Telefon växel 010-471 85 80
www.handelsradet.se